Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Pisos de Cal Patrots

El Pla del Penedès

Ubicació

Comarca:	Alt Penedès
Lloc/Adreça:	Carrer Plaja, 14
Emplaçament	Al lateral nord del carrer Plaja, cantonada amb carrer Sant Isidre
Alçada:	218,1

Coordenades:

Latitud:	41.41754
Longitud:	1.71165
UTM Est (X):	392333
UTM Nord (Y):	4585911

Classificació

Número de fitxa	08164 - 19
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Modernisme
Segle	XX
Any	1915
Autoria de l'element:	Antoni Pons i Domínguez
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Observacions protecció:	BCIL, Element E-9 N.subsidiàries planejament (DOGC 1728 i 5025)
Número inventari	1761-I, Catàleg Patrimoni Cultural Català
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	2461604CF9826S
Autoria de la fitxa	Josep Font i Piqueras

Data de registre de la fitxa: dl., 10/04/2017 - 02:00

Descripció

Edifici d'habitatges, modernista, obra de l'arquitecte Antoni Pons i Domínguez, construït l'any 1915.
Es tracta d'un edifici cantoner, situat al carrer Plaja número 14, fent xamfrà amb el carrer Sant Isidre, pel nord, i amb el carreró sense nom, pel sud, paral·lel a l'anterior. Destaca l'adaptació de l'edifici a la forma d'aquest extrem d'illa, a la que l'arquitecte hi dóna preeminència a través de les dues tribunes situades en els xamfrans. En conjunt, destaca per l'ornamentació esglaonada a base de ressalts.
L'edifici és constituït per planta baixa i dos pisos, amb terrat a la part superior. L'accés principal es situa al centre de la façana occidental, en el lateral nord-est del carrer. En els xamfrans, sota les tribunes, hi havia dos accessos secundaris, més amples, de doble fulla, possiblement per carruatges, del qual es conserva únicament el situat al sud, mentre que situat al nord ha estat tapiat i reconvertit en finestra. Un quart accés, comú, per a vianants, s'ha obert en la façana nord. Tret d'aquest darrer accés i de la finestra que substitueix l'antiga porta, tota l'obra és unitària, d'acabat arrebossat, organitzada simètricament i mantenint en totes les façanes els trets decoratius que li confereixen el caràcter singular, que són les finestres amb la part superior emmarcades amb una vasa d'adorn a la meitat superior, una flor ornamental, presumiblement de pedra, situada a cada lateral de les finestres, i els ressalts motllurats, de mig bocell, faixa i doble bocellet, que remarquen el sòcol, pis i part superior del segon pis respectivament.
Destaquen les dues tribunes situades en el primer pis dels xamfrans. La situada al nord és una exedra amb la volada suportada per tres permòdols esglaonats, o modillons, que neixen d'un arc escarser, emmarcat també per la flor ornamental situada a cada extrem, que correspon a la llinda de l'antic accés secundari. A la tribuna s'hi obren cinc finestres, llargues i estretes, amb llinda també d'arc escarser, protegides per una barana baixa, de ferro forjat. Aquesta tribuna es corona amb un terrat protegit amb barana de dues barres de ferro horitzontals, de la que en destaca la base, amb d'una decoració ressaltada que simula merlets, obrada amb maons.
A diferència de l'anterior, la tribuna situada al sud és rectangular, però disposa exactament de la mateixa disposició d'elements i d'ornaments, amb cinc finestres altes i estretes d'arc escarser, tres en el frontis principal i dues en els laterals, i coronament amb un terrat emmerletat. La volada se sustenta igualment a través de permòdols esglaonats situats sobre l'arc de la porta secundària. En la clau de l'arc, on arrenca el permòdol central, hi ha la data de 1915, pintada.
La façana principal s'organitza amb eixos simètrics en base a la porta principal, centrada, i dues finestres en els laterals, amb vasa d'adorn esglaonada en la part superior, a la planta baixa. Al pis hi ha un balcó central, amb la volada suportada també per permòdols esglaonats i dues finestres balconeres, totes amb barana de ferro trenat. El segon pis, sobre els mateixos eixos, presenta tres finestres també amb l'ampit lleugerament volat. La porta principal és de doble fulla, de fusta, envidrada a la part superior i amb guarnits geomètrics de plafó a la part central. Les façanes laterals, més curtes, disposen de la mateixa organització, si bé amb dos eixos d'obertures a la nord i d'un sol eix a la sud.
El coronament de l'edifici és rematat amb un ràfec de cinc nivells, amb teula i rajola, sobre cornisa de maons, de la que en destaca el nivell col·locat a punta de diamant.

Observacions:

A l'Arxiu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) es conserven diversos plànols originals del projecte constructiu dels Pisos de Cal Patrots. Es tracta de dues plantes i tres alçats, fets a tinta sobre paper tela i parcialment colorejats, obra de l'arquitecte Antoni Pons. A l'arxiu duen els codis de referència H 101I/7/1521-23 i H 101J/4/1524-1525.

Són d'important valor per al municipi, ja que és l'únic exemple, si més no conegut, d'un projecte constructiu dels edificis antic del Pla del Penedès. Hi destaca que la coberta de l'edifici es preveia amb teulada a dues vessants, amb els dos extrems coronats per puntes triangulars, elements que finalment fou acabat mitjançant un terrat.

També al mateix arxiu, amb el codi SC 43/13 hi ha, en principi, quatre fotografies de l'immoble, just després de la construcció. Diem en principi ja que, un cop sol·licitada aquesta documentació, únicament ens ha proporcionat una fotografia. En aquesta, interessant, es veu l'immoble des de l'angle nord-oest, amb dos vailets en primer terme.

Història

L'edifici és obra de l'arquitecte Antoni Pons Domínguez (Barcelona, 1884-1978), arquitecte modernista que realitzà diverses obres al Penedès. L'edifici s'inicià probablement l'any 1914 i va ser finalitzat l'any 1915, d'acord amb el consta en la clau de l'accés situat en la xamfrà sud.

Bibliografia

DIVERSOS AUTORS (2011): El Pla del Penedès. Entre un mar de vinyes, Ajuntament del Pla del Penedès-Edicions i Propostes Culturals Andana, SL.